

Sygn. akt VIII Cz 358/16

POSTANOWIENIE

Dnia 8 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodnicząca SSO Marek Lewandowski (spr.)

Sędziowie SO Włodzimierz Jasiński, SO Marek Paczkowski

po rozpoznaniu w dniu 8 czerwca 2016 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku J. K.

przy uczestnictwie B. S., M. B., M. D., D. S. i M. S. (1)

o zabezpieczenie spadku po M. S. (2) i sporządzenie spisu inwentarza

na skutek **zażalenia uczestniczki M. B.**

od **postanowienia Sądu Rejonowego w Toruniu**

z dnia 10 listopada 2015 r.

sygn. akt XI Ns 2612/15

postanawia: 1. uchylić zaskarżone postanowienie i umorzyć postępowanie;

2. ustalić, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

/SSO Włodzimierz Jasiński/ /SSO Marek Lewandowski/ /SSO Marek Paczkowski/

UZASADNIENIE

Pismem z 10 maja 2016 r. wnioskodawczyni J. K. cofnęła wniosek o zabezpieczenie spadku i spis inwentarza. W uzasadnieniu żądania wnioskodawczyni stwierdziła, że cofnięcie wniosku spowodowane było tym, że po jego złożeniu w dniu 27 listopada 2015 r. na wniosek uczestniczki M. B. wszczęte zostało postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku po M. S. (2) oraz doszło do otwarcia i ogłoszenia testamentu spadkodawczyni, o którym wnioskodawczyni nie miała wiedzy w momencie złożenia wniosku o zabezpieczenie spadku.

W piśmie z 17 maja 2016 r. uczestniczka M. B. oświadczyła, że nie sprzeciwia się cofnięciu wniosku oraz wniosła o zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz uczestniczki kosztów postępowania oraz obciążenia wnioskodawczyni innymi kosztami postępowania, w tym kosztami dozoru i spisu inwentarza. Natomiast w piśmie z 2 czerwca 2016 r. uczestnik L. B. oświadczył, że wyraża zgodę na cofnięcie wniosku, jednocześnie wniósł o przyznanie od wnioskodawczyni wynagrodzenia za sprawowanie dozoru w sprawie. Pozostali uczestnicy nie wyrazili sprzeciwu wobec cofnięcia wniosku w wyznaczonym terminie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Na wstępie należy zauważyć, że zgodnie z art. 7 ustawy z 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 539) do postępowań w przedmiocie zabezpieczenia spadku i sporządzenia spisu inwentarza, w tym postępowań mających na celu wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu spadku i sporządzeniu spisu inwentarza, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Skoro wniosek w rozpoznawanej sprawie wpłynął 27 października 2015 r., tj. po wejściu w życie ww. ustawy (obowiązującej zgodnie z art. 8 ustawy od 18 października 2015 r.) do nin. sprawy należało stosować znowelizowane ustawą z 20 marca 2015 r. przepisy k.p.c., a nie dotychczasowe – jak przyjął Sąd Rejonowy w zaskarżonym postanowieniu..

Zgodnie z treścią obowiązującego obecnie art. 635 § 6 zd. 1 k.p.c. na postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia spadku przysługuje **zażalenie**. Analogicznie w myśl art. 637 § 3 k.p.c. na postanowienie w przedmiocie sporządzenia spisu inwentarza przysługuje **zażalenie**. Wbrew zatem zapatrywaniu Sądu a quo złożony przez uczestniczkę środek odwoławczy należało uznać za zażalenie, a nie apelację. Skoro rozpoznawany środek odwoławczy został wniesiony w terminie tygodniowym od doręczenia odpisu zaskarżonego postanowienia, to skarżąca zachowała termin do jego wniesienia. Nie było też podstaw do odrzucenia zażalenia uczestniczki tylko z tego powodu, że pismo skarżącej nie zostało należycie nazwane.

Nie może też ująć uwadze, że w wyniku zmian k.p.c. dokonanych ustawą z 20 marca 2015 r. wyłącznie w sprawach, w których postanowienie o zabezpieczeniu spadku, zmianie środka zabezpieczenia lub sporządzeniu spisu inwentarza zostało **wydatne z urzędu**, sąd, który wydał to postanowienie, kieruje do komornika polecenie dokonania zabezpieczenia spadku, zmiany środka zabezpieczenia lub sporządzenia spisu inwentarza (art. 638² § 1 k.p.c.).

Nie budzi wątpliwości, że w rozpoznawanej sprawie nie doszło do zabezpieczenia spadku i sporządzenia spisu inwentarza z urzędu. Nie było więc podstaw – jak przyjął to nietrafnie Sąd Rejonowy - do zlecenia Komornikowi Sądu Rejonowego w Toruniu Adamowi Olszewskiemu dokonania spisu inwentarza spadku. Wszczęcie tego postępowania wykonawczego wymagało bowiem wniosku osoby uprawnionej, nie mogło zaś być prowadzone z urzędu. W konsekwencji nie było podstawy prawnej do podejmowania przez komornika i dozorcę jakichkolwiek czynności w tym postępowaniu wykonawczym.

Nie sposób w tym miejscu przeoczyć, że po zmianach k.p.c. tylko postanowienie o zabezpieczeniu spadku oraz zmianie środka zabezpieczenia podlega wykonaniu z chwilą jego wydania (art. 635 § 5 k.p.c.). Wykonanie zaś postanowienia o sporządzeniu spisu inwentarza następuje dopiero po jego uprawomocnieniu zgodnie z art. 521 § 1 k.p.c.

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawczyni na etapie postępowania zażaleniowego cofnęła wniosek, zaś uczestnicy postępowania nie sprzeciwili się tej czynności w wyznaczonym terminie. Zdaniem Sądu Okręgowego cofnięcie wniosku należało uznać za skutecznie złożone. Wprawdzie zgodnie z art. 512 § 2 k.p.c. ustawodawca uznał za bezskuteczne cofnięcie wniosku w sprawie, której wszczęcie mogło nastąpić z urzędu, to jednak regulacja ta nie znajduje w nin. sprawie zastosowania. Należy bowiem zaznaczyć, że po zmianach k.p.c. postępowanie o zabezpieczenie spadku może być wszczęte z urzędu tylko w przypadku, gdy zachodzą okoliczności wymienione enumeratywnie w art. 635 § 3 k.p.c., zaś postępowanie o sporządzenie spisu inwentarza - wyłącznie w sytuacji uregulowanej w art. 666 § 2 k.p.c. Skoro w rozpoznawanej sprawie postępowanie o zabezpieczenie spadku i sporządzenie spisu inwentarza nie mogły się toczyć z urzędu, brak podstaw do uznania, że cofnięcie wniosku, wobec braku sprzeciwu uczestników, było bezskuteczne.

Z podanych względów Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 386 § 3 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. jak w sentencji postanowienia w punkcie 1 (pierwszym). O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 520 § 1 k.p.c., uznając, że nie istnieją przesłanki do zastosowania in casu odstępstwa od zasady, zgodnie z którą każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

W rozpoznawanej sprawie nie można tracić z pola widzenia, że wnioskodawczyni uprawdopodobniła, iż jest spadkobierczynią M. S. (2); była zatem uprawniona do złożenia wniosku o sporządzenie spisu inwentarza spadku zgodnie z art. 637 § 1 k.p.c. Uwzględnienie wniosku o sporządzenie spisu inwentarza nie wymagało od niej uprawdopodobnienia innych okoliczności, w przeciwieństwie do złożonego wniosku o zabezpieczenie spadku (por. art. 634 w zw. 635 § 2 k.p.c.).

Dopiero po wydaniu postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia spadku i sporządzeniu spisu inwentarza wnioskodawczyni dowiedziała się o testamencie spadkodawczyni; wcześniej o nim nie została powiadomiona przez spadkobierczynię testamentową. Mając na uwadze konieczność poniesienia kosztów wykonania orzeczenia o spisie inwentarza oraz zabezpieczenia spadku wnioskodawczyni miała prawo cofnąć wniosek, nie narażając się na obciążenie kosztami poniesionymi przez pozostałych uczestników postępowania.

/SSO Włodzimierz Jasiński/ /SSO Marek Lewandowski/ /SSO Marek Paczkowski/